

Disability Inclusion Task Team

Erişilebilir Word, PowerPoint ve Excel Belgeleri Hazırlama

Gerekçe

Engelli bireyler, dünya nüfusunun tahminen yüzde 16'sını (veya yaklaşık 1,3 milyarını) temsil eden dünyadaki en büyük azınlık grubudur. Engelli bireylerin yaklaşık yüzde 80'i çalışma yaş aralığındadır. Engelli bireyler, eşit fırsatlara erişmelerini zorlaştıran ayrımcılık ve engellerle karşı karşıya kalan, çeşitliliğe sahip, heterojen bir gruptur. Engelli dahiliyetinin anaakımlaştırılması, operasyonların ve programlamanın tüm alanlarında engelli dahiliyetine yönelik tutarlı ve sistematik bir yaklaşımı anlatmaktadır.

Teknolojinin çalışma ortamlarındaki önemi düşünüldüğünde, engelli bireylerin bilgiye erişimini sağlamak, dikkate alınması gereken konulardandır. Bazı engelli bireylerin metinden metne konuşma, konuşma tanıma yazılımları, ekran okuyucular ve büyüteçler, braille kabartma yazı cihazları gibi bilgilerini artırmak ve çalışmak için yardımcı teknolojiler kullandığı düşünüldüğünde, ofislerde erişilebilir içerik ve Microsoft Office belgeleri oluşturmaya öncelik verilmelidir. Bu nedenle, bu kontrol listesi, günlük çalışmalarımızda erişilebilirlik ve engelliliğin dahiliyeti çabalarına rehberlik etmesi adına hazırlanmıştır. Bu kontrol listesi, Word, Excel ve PowerPoint gibi erişilebilir çevrimiçi belgeler oluşturma konusunda rehberlik sağlamayı amaçlamaktadır.

Disability Inclusion Task Team

Anahtar terminoloji ve tanımlar

Erişilebilirlik: Hem fiziksel yapıların hem de bilginin mümkün olduğunca geniş bir grup insan tarafından kullanılabilmesi veya erişilebilmesi derecesine denmektedir. Erişilebilirlik, engelli bireylerin bağımsız yaşamaları ve topluma tam ve eşit olarak katılmaları için bir ön koşuldur. Fiziksel çevreye, ulaşım, bilgi ve iletişim teknolojileri ve sistemleri, halka açık veya halka sunulan diğer tesislere ve hizmetlere erişim sağlanmadan, engelli bireylerin kendi toplumlarına katılımı adına eşit fırsatlara sahip olmaları mümkün değildir¹.

Yardımcı teknoloji: Özel ihtiyaçları veya engelleri olan bireylerin işlevsel yeteneklerini korumak, artırmak veya iyileştirmek için kullanılan herhangi bir bilgi ve iletişim teknolojisi, ürün, cihaz, ekipman ve ilgili hizmete denmektedir².

Engelli bireyler: Diğer bireylerle eşit koşullar altında topluma tam ve etkin bir şekilde katılımlarının önünde engel teşkil eden uzun süreli fiziksel, zihinsel, düşünsel ya da algısal bozukluğu bulunan kişileri içermektedir³.

Makul düzenleme: Engellilerin insan haklarını ve temel özgürlüklerini tam ve diğer bireylerle eşit şekilde kullanmasını veya bunlardan yararlanmasını sağlamak üzere belirli bir

¹ General Comment No. 2 - Article 9: Accessibility.

² ICT & Digital Accessibility for the BOS, 2021.

³ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/07/20090714-1.htm>.

Disability Inclusion Task Team

durumda ihtiyaç duyulan, ölçüsüz veya aşırı bir yük getirmeyen, gerekli ve uygun değişiklik ve düzenlemeleri ifade eder⁴.

Evrensel tasarım: Ürünlerin, ortamların, programların ve hizmetlerin, uyarlamaya veya özel tasarıma ihtiyaç duymadan, mümkün olan en kapsamlı ölçüde tüm insanlar tarafından kullanılabilir şekilde tasarlanmasına denmektedir⁵.

Her Tematik Konuyu Uygulamaya İlişkin Standartlar/Eylemler

Word'de Erişilebilir İçerik Oluşturmak İçin Genel İpuçları

- ✓ Yerleşik "Stiller"i kullanarak başlıklar/alt başlıklar içeren hiyerarşik bir yapı kullanın.
- ✓ Net ve açıklayıcı bölüm başlıkları kullanın.
- ✓ Metin kutuları veya kayan nesnelere kullanmayın.
- ✓ Kelimeler arasındaki boşlukları eşit tutmak için metni sola hizalı tutun.
- ✓ Sans Serif yazı tipi kullanın (Calibri, Arial, Roboto gibi).
- ✓ Uygun yazı tipi boyutunu kullanın (10 punto ve daha küçük yazı tipi boyutu erişilebilir değildir).

⁴ CRPD, Article 2 - Definitions.

⁵ CRPD, Article 2 - Definitions.

Disability Inclusion Task Team

- ✓ "Otomatik" metin rengi kullanın.
- ✓ Normal metin için yüksek ön plan ve arka plan renk kontrastı, 4.5.1 kullanın (nasıl yapıldığına [buradan](#) erişebilirsiniz).
- ✓ Rengi yalnızca vurgulamak için kullanmayın. (Örneğin başlık stilleri eklemek veya metnin altını çizmek gibi).
- ✓ Güçlü vurgu için yazı tipini kalın kullanın.
- ✓ Tüm görsel öğelere (resimler/çizimler/grafikler/çizelgeler) alternatif metin (alt metin) ekleyin. Not: Alternatif metin, grafikte gösterilenleri kısaca açıklar. Alternatif metin "resmi" veya "görüntüsü" gibi kalıplarla hazırlanmamalıdır. Alternatif metin 125 karakterin altında olmalıdır. Alternatif metin, bir belgede otomatik olarak gösterilmez, ancak fareyi görüntünün üzerine getirdiğinizde veya ekran okuyucuları kullanırken gösterilir.
- ✓ Herhangi bir anlam taşımayan öğeleri dekoratif görsel öğeler olarak işaretleyin.
- ✓ URL'leri açık şekilde yazmaktan kaçının. Anlamlı ve net köprü (hyperlink) olarak ekleyin.
- ✓ Basit belge düzenleri kullanın.
- ✓ Boş satırları, gereksiz sekmeleri ve boşlukları kaldırın.
- ✓ Sayfa düzenini oluşturmak/kontrol etmek için tabloları kullanmaktan kaçının.

Disability Inclusion Task Team

- ✓ Tablolarda, tablolardaki satırlar/sütunlar için açıklayıcı başlıklar kullanın.
- ✓ Tablolarda hücreleri birleştirmekten veya bölmekten kaçının.
- ✓ Tablolarda boş hücre kullanmaktan kaçının.
- ✓ Ekran okuyucular üstbilgi ve altbilgileri okumayacağından ötürü, bu kısımlara önemli bilgiler eklemekten kaçının.

PowerPoint'te Erişilebilir Sunumlar Oluşturmak İçin Genel İpuçları

- ✓ PowerPoint'in kendisinde halihazırda bulunan Erişilebilirlik Denetleyicisi ile sunumunuzu test edin.
- ✓ Yerleşik şablonları kullanın.
- ✓ Yeni bir PowerPoint sunumu oluştururken "erişilebilir şablonu" seçin.
- ✓ Her slayda farklı başlıklar verin.
- ✓ Slaytı metinle aşırı doldurmaktan kaçının.
- ✓ Tüm görsel öğelere (resimler/çizimler/grafikler/çizelgeler) alternatif metin (alt metin) ekleyin. Alternatif metin, grafikte gösterilenleri kısaca açıklar. Alternatif metin "resmi" veya "görüntüsü" gibi kalıplarla hazırlanmamalıdır. Alternatif metin 125 karakterin altında olmalıdır. Alternatif metin, bir belgede

Disability Inclusion Task Team

otomatik olarak gösterilmez, ancak fareyi görüntünün üzerine getirdiğinizde veya ekran okuyucuları kullanırken gösterilir.

- ✓ İçerik anlatmayan resimleri dekoratif olarak işaretleyin.
- ✓ Animasyon kullanmayın.
- ✓ Slaytların ve slayt içeriğinin doğru okuma sırasına göre yapıldığından emin olun.
- ✓ Tablo kullanmaktan kaçının.
- ✓ Sans Serif yazı tiplerini kullanın (Arial, Calibri, Roboto gibi).
- ✓ 18 punto veya daha büyük yazı tipi kullanın.
- ✓ Renk kodlu öğelerin altını çiziniz veya sözlü açıklamalar ekleyin.
- ✓ Bir braille cihazına aktarmayı düşünüyorsanız, sunumunuzu farklı bir biçimde (resimler/akıllı sanat/görseller olmadan) kaydedin.
- ✓ Windows 10'da halihazırda bulunan Windows ekran okuyucuyu etkinleştirmek için erişilebilirliği her zaman ekran okuyucularla test edin (ctrl/windows/enter tuşlarına basın).
- ✓ Ücretsiz NVDA ekran okuyucuya erişmek için bu adresi kullanabilirsiniz: www.nvdaaccess.org.

Erişilebilir Excel Belgeleri Oluşturmak İçin Genel İpuçları

Disability Inclusion Task Team

- ✓ Erişilebilirlik sorunu oluşturabileceğinden sayfalara koruma koymaktan/kilitlemekten kaçının.
- ✓ Basit bir tablo yapısı kullanın, hücreleri bölmekten veya birleştirmekten kaçının.
- ✓ Tablolarda boş satır/sütun olmadığından emin olun.
- ✓ Her tablo sekmesine ad verin.
- ✓ Tüm resimler ve tablolar için uygun açıklama ve alternatif metin kullanın.
- ✓ Sütun genişliklerini ve satır yüksekliklerini ayarlayın.

Not: Yayınlamadan önce belgeyi doğrulamak için farklı engelli bireylerle paylaştığınızdan emin olun.

Engelli Dahiliyetine İlişkin Faydalı Kaynaklar/Bağlantılar/Rehberler (Sadece İngilizceleri bulunmaktadır)

- [UN Disability Inclusion Strategy - Putting Words into Action, UNSSC Blueline Course](#) (BM Engelli Kapsayıcılık Stratejisi - Sözleri Eyleme Geçirmek) (yalnızca BM çalışanlarına açıktır)
- [United Nations Disability Inclusion Strategy](#) (Birleşmiş Milletler Engelli Kapsayıcılık Stratejisi)
- [UN Training Package on the Convention on the Rights of Persons with Disabilities](#) (Engelli Bireylerin Haklarına İlişkin Sözleşmeye - BM Eğitim Paketi)

Disability Inclusion Task Team

Faydalı Kaynaklar/Bağlantılar/Rehberler (Sadece İngilizceleri bulunmaktadır)

- [WAI - Web Accessibility Initiative](#) (Web Erişilebilirlik Girişimi)
- [WebAIM - Web accessibility in mind](#) (Web Erişilebilirliği)
- [CBM Digital Accessibility Toolkit](#) (Dijital Erişilebilirlik Araç Seti)
- [Web Accessibility Challenges for the Deaf-Blind \(WeCo Digital Accessibility\)](#) (Görme Engelli-Duyma Engelli Bireyler için Web Erişilebilirlik Zorlukları (WeCo Dijital Erişilebilirlik))
- [Inclusive Design Principles: Be Consistent](#) (Kapsayıcı Tasarım İlkeleri: Tutarlı Olmak)
- [Microsoft accessibility settings](#) (Microsoft erişilebilirlik ayarları)
- [Apple accessibility settings](#) (Apple erişilebilirlik ayarları)
- [UN Disability-Inclusive Communications Guidelines](#) (BM Engelli Dahiliyeti İletişim Yönergeleri)
- [An Introduction to Accessibility and Inclusive Design](#) (Erişilebilirlik ve Kapsayıcı Tasarıma Giriş)
- [Introduction to Web Accessibility](#) (Web Erişilebilirliğine Giriş)
- [Digital Accessibility for the Modern Workplace](#) (Modern İşyeri için Dijital Erişilebilirlik, LinkedIn Learning)
- [Accessibility for Web Design](#) (Web Tasarımı için Erişilebilirlik)
- [Creating Accessible PDFs](#) (Erişilebilir PDF'ler Oluşturma)
- [UX Foundations: Accessibility](#) (UX Temelleri: Erişilebilirlik)

Disability Inclusion Task Team

- **Designing with the WCAG 2.2 Guidelines (WCAG 2.2 Yönergeleri ile Tasarım Yapma)**